

Силабус курсу
Науково-педагогічна практика

Ступінь вищої освіти – доктор філософії (PhD)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Освітньо-наукова програма «Філологія»

Рік підготовки – 2, семестр – 3, 4

Компонент освітньої програми: обов'язкова

Кількість кредитів – 9

Консультації: за розкладом, ауд. 63, 64

Мова викладання: українська

Керівник курсу

доктор філологічних наук, професор Струганець Любов Василівна
кандидат філологічних наук, доцент Панчук Галина Дмитрівна
доктор філологічних наук, доцент Лабащук Оксана Василівна

Контактна інформація: lyubovstruhanets@yahoo.com

hdpanchuk@gmail.com

lagoshnyak@ukr.net

(0352) 43 58 65 – деканат факультету філології і журналістики

Опис дисципліни

Науково-педагогічна практика є формою практичної підготовки майбутніх викладачів. В умовах реального педагогічного процесу здобувачі наукового ступеня доктора філософії розумітимуть, як на основі фактичних знань з певного предмета, базових психолого-педагогічних дисциплін за допомогою сучасних методів, форм та засобів навчання формуються професійні навички та вміння для вирішення конкретних навчально-виховних задач. У результаті сформують потребу систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати. Крім того, під час науково-педагогічної практики у здобувачів вищої освіти продовжує складатися власний творчий стиль педагогічної діяльності.

Науково-педагогічна практика сприяє розвитку професійної самосвідомості, культури спілкування, формуванню теоретичного, практичного та особистісно-мотиваційного компонентів професійної компетентності практикантів.

Формування практичних умінь і навичок аспіранта здійснюється під час проведення лекційних, семінарських (практичних) занять, організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Під час такої практики виникає можливість апробувати результати досліджень, що проводяться аспірантом під час написання дисертаційної роботи.

Контент науково-педагогічної практики розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців у сфері філологічної освіти, норм та традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-наукової програми.

Мета науково-педагогічної практики – удосконалити педагогічну компетентність здобувача вищої освіти на основі теоретичних знань, зокрема організовувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

Педагогічна практика передбачає виконання аспірантом таких видів робіт:
– підготовку та проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;

- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення лекційних, семінарських (практичних) занять;
- розробку завдань та організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення модульних контрольних робіт з дисциплін, що викладаються;
- підготовку навчально-методичного забезпечення проведення залікових робіт та іспитів з дисциплін, що читаються;
- участь (разом з лектором) у проведенні заліків та іспитів для студентів відповідної спеціальності.

У результаті проходження педагогічної практики в аспірантів повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння викладача вищого навчального закладу, необхідні для забезпечення провідних аспектів педагогічної діяльності: навчальної, методичної, виховної й дослідницької робіт.

Структура практики

№ п/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Модуль 1. Навчальна діяльність аспіранта-практиканта	Здатність організовувати та проводити різні види навчальних занять	<ul style="list-style-type: none"> – Планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять; – проведення навчальних занять за розкладом у закріпленій академічній групі; – проведення психолого-педагогічного аналізу відвіданих занять; виготовлення роздавального дидактичного матеріалу; – перевірка письмових робіт студентів; – проведення консультацій для студентів; – підготовка і проведення одного позааудиторного заходу з дисципліни, що викладається.
2.	Модуль 2. Методична діяльність аспіранта-практиканта	Здатність аналізувати проведення різних форм організації освітнього процесу та різних видів навчальних занять, розробляти навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> – Ознайомлення аспірантів з особливостями організації освітнього процесу у закладі вищої освіти (ознайомлення з освітньо-кваліфікаційною характеристикою фахівця, навчальним планом, розкладом занять тощо); – ознайомлення з кредитно-рейтинговою організацією курсу, що доручено викладати; – ознайомлення зі змістом освіти з обраного фаху (навчальні програми з дисциплін та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації); – участь аспірантів у засіданнях кафедр, методичних секцій, у роботі семінарів викладачів тощо; складання робочої навчальної програми курсу, що доручено проводити (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної

			роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо); – відвідування та аналіз занять викладачів кафедри та аспірантів-практикантів.
3.	Модуль 3. Виховна діяльність аспіранта-практиканта	Здатність здійснювати різні види педагогічної комунікації, вибирати і конструювати зміст, форми, методи і засоби виховної, позааудиторної роботи	– Ознайомлення з організацією виховної роботи у ЗВО; ознайомлення з комплексним планом організаційно-виховної роботи ЗВО, планом виховної роботи на факультеті, в академічній групі; виконання обов'язків помічника куратора академічної групи; – планування виховної роботи в академічній групі; – відвідання та аналіз виховних заходів, що проводять інші аспіранти-практиканти; – підготовка і проведення одного виховного заходу; – психолого-педагогічне вивчення як особистості окремих студентів, так і колективу групи в цілому; – складання психолого-педагогічної характеристики академічної групи.
4.	Модуль 4. Науково-дослідна діяльність аспіранта-практиканта	Здатність до застосування спеціальних технологій та методів управління у власному науковому дослідженні	– Виконання індивідуальних дослідницьких психолого-педагогічних завдань протягом підпрактики та складання відповідного звіту; – участь у роботі методологічних семінарів кафедри.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей
ЗК 2	Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел
ЗК 4	Здатність спілкуватися з науковою спільнотою українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами з метою презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі.
ЗК 5	Усвідомлення необхідності та дотримання норм наукової етики.
ЗК 7	Здатність до участі в роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів
ФК 1	Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку
ФК 4	Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на

	основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.
ФК 6	Здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів
ФК 8	Здатність до викладацької діяльності в межах спеціальності «Філологія».
Програмні результати навчання	
ПРН 1	На основі системного наукового світогляду аналізувати складні явища суспільного життя, пов'язувати загальнофілософські проблеми з вирішенням завдань, що виникають у професійній та науково-інноваційній діяльності, застосовувати емпіричні й теоретичні методи пізнання.
ПРН 3	Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.
ПРН 4	Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.
ПРН 5	Дотримуватись норм наукової етики при здійсненні науково-інноваційної діяльності та проведенні власного дослідження.
ПРН 8	Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній науково-інноваційній діяльності.
ПРН 10	Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною та іноземною мовами в усній та писемній формі: продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо).
ПРН 11	Організовувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.
ПРН 12	Реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку.

Літературні джерела

Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2004. 344 с.

Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ: Довіра, 2007. 205 с.

Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної л-ри, 2003. 320 с.

Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної л-ри, 2005. 398 с.

Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 256 с.

Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти: монографія. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. 243 с.

Єрмоленко С. Я. Мова і українознавчий світогляд: монографія. Київ: НДІУ, 2007. 444 с.

Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. – Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.

Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 360 с.

Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Київ: КНТ, 2014. 262 с.

Мистецтво бути викладачем: практичний посіник / А. Брінклі, Б. Десанте, М. Флегм та ін. / за ред. О.І. Сидоренка. Київ: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджментосвіти в Україні». 2003. 144 с.

Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: ЧП, 2007. 211 с.

Пелепейченко Л. М. Основи теорії мовної комунікації : навчальний посібник. Харків: Акад. ВВ МВС України, 2007. 130 с.

Підготовка вчителя-філолога у педагогічному вищому навчальному закладі: монографія / за ред. В. Мельничайка, Л. Струганець. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2017. 420 с.

Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.

Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Київ: «Академвидав», 2014. 456 с.

Шкіцька І. Ю. Маніпулятивні тактики позитиву: лінгвістичний аспект: монографія; за наук. ред. проф. В. М. Бріцина. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. 440 с.

Політика оцінювання

- *Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Роботи, які здано з порушенням термінів без поважних причин, буде оцінено на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модуля відбувається за наявності поважних причин.

- *Політика щодо академічної доброчесності.* Письмові роботи викладач перевіряє на наявність плагіату і допускає до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

- *Політика щодо відвідування.* Відвідування заходів та виконання завдань є обов'язковим компонентом освітнього процесу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1	30
Модуль 2	20
Модуль 3	20
Модуль 4	20
Захист практики	10

- Критерії оцінки:

- ✓ «відмінно» – відповідність звітної документації програмним вимогам;
- ✓ «добре» – деякі недоліки в оформленні звітної документації, хоча всі параметри звіту наявні;
- ✓ «задовільно» – поверхове висвітлення матеріалів практики, наприклад, неглибокий аналіз матеріалів;
- ✓ «незадовільно» – фрагментарне виконання поданих матеріалів.

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно (зараховано)
B	85-89	Добре (зараховано)
C	75-84	Добре (зараховано)
D	65-74	Задовільно (зараховано)

E	60-64	Задовільно (зараховано)
FX	35-59	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

До силабусу додано такі матеріали:

- 1) робочу програма практики;
- 2) методичні рекомендації до організації та проведення практики.